

UOT: 338.45

Tahir Vahid oğlu KƏRİMLİ
Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin doktorantı
E-mail: tahir_kerimli@mail.ru

MİLLİ İQTİSADİYYATIN DAYANIQLI İNKİŞAFININ TƏMİN OLUNMASINDA İNNOVASIYA SİYASƏTİ

Xülasə

Tədqiqatın məqsədi: müasir dövrdə, xüsusilə COVID-19 pandemiyasının mənfi təsirinin artdığı bir şəraitdə, həmçinin postpandemiya dövründə dayanıqlı iqtisadiyyatın innovativ inkişafı vacib məsələlərdən biri kimi diqqət çəkir. Belə ki, dayanıqlı iqtisadiyyatın innovativ inkişafının yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar olaraq müvafiq şəraitin yaradılması və onun səmərəli təminatının formalaşdırılması üçün tədbirlər görülməlidir.

Tədqiqatın metodologiyası: Məqalənin hazırlanmasında iqtisad elmində geniş istifadə olunan bir qrup metodlardan istifadə edilmişdir. İlk növbədə, təhlil və ümumiləşdirmə metoduna üstünlük verilmişdir. Bunlardan əlavə məqalədə ekspert, dispersion, statistik, ekvivalent münasibət verilənlərinin qruplaşması, faktor metodlarından da istifadə olunmuşdur.

Tədqiqatın tətbiqi əhəmiyyəti: Məqalədə irəli sürülən təklif və nəticələr Azərbaycanda innovasiya iqtisadiyyatının daha da inkişaf etdirilməsində, yeni innovasiyaların tətbiq sahələrinin genişləndirilməsində, innovasiya sisteminin tamlığına təminat yaradan innovasiya infrastrukturunu obyektlərinin optimal yerləşməsində istifadə edilə bilər.

Tədqiqatın nəticələri: İnnovasiya fəaliyyətinin effektivliyi ayrı – ayrı innovasiya yönümlü tədbirlərin, makro və mikro səviyyədə hazırlanan innovasiya siyasətinin, müxtəlif innovasiya inkişafı proqramlarının bir – birini tamamlamasını tələb edir.

Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi: innovativ inkişafa keçidlə əlaqədar makroiqtisadi problemlərin müasir həll sistemlərinin qurulmasından və əsaslandırılmasından ibarətdir. İnnovativ inkişafın makroiqtisadi amillərinin idarəetmə metodları və meyarları, innovativ potensialın mahiyyəti, məzmunu və strukturu təyin edilmişdir.

Açar sözlər: *innovativ inkişaf, innovasiya, innovativ yanaşma, koordinasiya subyektləri, innovasiyaların tətbiqi, innovasiya siyasəti, COVID-19 pandemiyası.*

Giriş

Azərbaycanda aparılan islahatlar, düşünülmüş siyasət ölkəmizin hərtərəfli inkişafını təmin edir. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş, möhtərəm Cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir qlobal çağırışlar əsasında zəngiləşdirilərək, uğurla davam etdirilən milli inkişaf strategiyası ölkəmizin və xalqımızın gələcəyinə böyük nikbinliklə baxmağa imkan verir. Lakin, məlum olduğu kimi COVID-19 pandemiyası qlobal iqtisadiyyata və ictimai həyatın bütün sahələrinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmişdir. Pandemiya həmçinin əhali gəlirlərində və əmək bazarının strukturunda ciddi dəyişikliklərə səbəb oldu. Məqalədə eyni zamanda pandemiya dövründə Azərbaycanda iqtisadi artımın digər MDB dövlətləri ilə müqayisəsinə baxılmışdır. Məqalənin aktuallığı ondan ibarətdir ki, sosial rifahın təmin edilməsi dövlətin sosial siyasətinin prioritet istiqamətini təşkil edir və böhrandan minimum zərərlə çıxış Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün vacibdir. Bu baxımdan dövlət tərəfindən sosial rifaha dəstək mexanizmi, o cümlədən sosial proqramların xüsusiyyətləri ayrıca təhlil edilmişdir. Son illər ərzində, xüsusilə 44 günlük vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan öz sözünü demiş və dünyada böyük templərlə inkişaf edən dövlət kimi tanınır. Başlıca səbəb isə elmi əsaslara söykənən iqtisadi islahatların siyasi islahatlarla tamamlanması və uzlaşdırılmasıdır. Azərbaycanın bu praktikası dünyada maraqla qarşılır. Prezidentimizin qarşıya qoyduğu ən mühüm vəzifələr sırasında sosial-iqtisadi inkişafın innovativ vasitələrlə sürətləndirilməsi mühüm yer tutur. İnnovasiya proseslərinin intensivliyinin artması hazırda qlobal iqtisadi

sistemdə baş verən dəyişikliklərin mühüm istiqamətlərindədir. İnnovasiyaların fasiləsiz tətbiqi bütövükdə dövlətin istənilən sahəsinin başlıca inkişaf sahələrindən biri sayılır. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatının gələcək perspektivləri innovasiya fəaliyyətinin inkişafı ilə əlaqəlidir ki, bilavasitə əhalinin həyat səviyyəsinə, sosial-iqtisadi artım tempinə, rəqabətqabiliyyətliliyinə və s. təsir göstərir. Bu zaman inkişafı və istifadəsi ixrac-xammal tipli istehsaldan innovativ, bilik iqtisadiyyatına keçməyə imkan verən bilik və insan kapitalı həlledici əhəmiyyət kəsb edir. Odur ki, rəqabət üstünlüklərinin artırılması, innovasiya fəaliyyətinin inkişafı hesabına iqtisadiyyatın sahələrinin mövcud potensialını genişləndirmək zərurəti yaranır ki, Azərbaycan Respublikasında innovativ inkişaf sahəsində koordinasiyanın təmin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı mövcuddur. Sərəncama əsasən Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, habelə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi icra hakimiyyəti orqanlarının yaratdıqları publik hüquqi şəxslər, o cümlədən dövlət ali təhsil müəssisələri, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslər – Koordinasiya subyektləri hesab olunur [9].

İnnovasiya fəaliyyətinin informasiya təminatının əsas həlli istiqamətləri. İnnovasiya fəaliyyətinin informasiya təminatının əsas istiqamətləri həlli innovasiya fəaliyyəti ilə daha sıx bağlı olan iqtisadi, texnoloji, sosial və ekoloji məsələlərdən asılı olur. Bu tip məsələlərdən əsasları aşağıdakılardır:

- buraxılan innovasiya məhsulunun daxili və xarici bazarlarda yüksək rəqabətqabiliyyətliliyinin əldə edilməsi;
- buraxılan İnnovasiya məhsulunun köməyi ilə lazımi idxaləvəzətmə templerinin təmin edilməsi;
- ixracın eksportun ümumi həcmində yüksək keyfiyyətli məhsul idxalının yüksək payının əldə edilməsi;
- innovasiya məhsulu və texnologiyalarının maksimal yenilənmə templerinin təmin edilməsi;
- istehsalın yüksək texnoloji səviyyəsinin əldə edilməsi;
- bütün növ ehtiyatların (təbii-material, informasiya-energetik və insan) iqtisadi-ekoloji mövqedən optimal istifadə olunması;
- innovasiya məhsulunun yaradılması və realizəsi zamanı ətraf mühitin çirklənməsinin azaldılması və iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi.

Makrosəviyyədə tətbiq olunan innovativ ideyalar. Müasir dövrümüzdə insanların, başqa sözlə desək istehlakçıların tələbatı sürətlə artır. Əgər ölkə iqtisadiyyatı mövcud imkanları ilə bu ehtiyacları ödəmə gücünə malik olmazsa, o halda tələb və təklif arasında böyük uçurum yarana bilər. Bu vəziyyətdə idxal olunan məhsul kütləsinin artımı onsuz da zəif olan yerli istehsalı tamamilə məhvə doğru apara bilər. Yerli istehsalı qoruya bilmək üçün idxal vergisini artırmaq, yerli istehsalı müxtəlif vergilərdən azad etmək üçün bir sıra tədbirlər görülməlidir. Amma bu halda da istehlakçılar, başqa sözlə desək ölkə vətəndaşları ya istədikləri məhsulu əldə edə bilmək üçün əlavə vəsait ödəməli olacaq, ya da istəmədikləri məhsullarla kifayətlənməli olacaqlar. Bu səbəbdən də məhdud imkan və resurslara malik olan ölkə öz tələbatını dünya standartları səviyyəsində ödəyərək bilmək üçün daha effektiv, innovativ üsullar axtarıb tapmalıdır. [2]. Bu üsullar istər ayrı-ayrı müəssisələrdə, istər konkret bir regionda, istərsə də bütün ölkə səviyyəsində yəni, makroiqtisadi səviyyədə tətbiq olunmalıdır [3.]

Makrosəviyyədə tətbiq olunan innovativ ideyalar üç əsas vəzifəni yerinə yetirməyə yönəlir:

- dövlət innovasiya strategiyası formalaşdırılır;
- bütövlükdə iqtisadiyyat üçün əlverişli innovasiya mühiti yaradılır;
- dövlət innovasiya proqramları reallaşdırılır[4].

İnnovasiya iqtisadiyyatı dünya meyarlarına görə rəqabət qabiliyyətli məhsullarının istehsalı. Milli innovasiya sistemləri köklü surətdə bir-birindən fərqlənir və onu yaratmaq üçün hazır prototiplər yoxdur. Lakin onları birləşdirən bir ümumi xüsusiyyəti qeyd etmək olar, bu da bütün milli innovasiya sistemlərində dövlətin liderliyidir. Bu liderlik 3 prioriteti təyin və təmin etməlidir:

- elmin inkişafı; - təhsilin inkişafı; - elmi istehsalın inkişafı [1. s. 29].

Araşdırmalar göstərir ki, innovasiya iqtisadiyyatı dünya meyarlarına görə rəqabətqabiliyyətli məhsulların yaradılması və iqtisadi inkişaf üçün lazım olan 6 əsas tərkib üsürünü özündə birləşdirir:

- 1) təhsil;
- 2) elm;
- 3) yüksək keyfiyyətli həyat səviyyəsi və yüksək ixtisaslı mütəxəssislər də daxil olmaqla bütövlükdə insan kapitalı;
- 4) qanunvericilik bazasını, texnoparkları, innovasiya mərkəzlərini və sairəni özündə birləşdirən innovasiya sistemləri;
- 5) yenilikləri həyata keçirən innovasiya sənayesi;

6) insan kapitalının fəaliyyət göstərməsi üçün əlverişli şərait. Rabitə texnologiyasında inkişafın iqtisadiyyatın fəaliyyətində və iqtisad elmində yaratdığı dəyişikliklərin ifadə edilmə və şərh olunmasında iqtisadçılar, gələcək politoloqlar və texnologiyalarla məşğul olanlar arasında əhəmiyyətli sayıla biləcək fərqliliklər olmaqla birlikdə, üzərində həmfikir olunan əsas məqam, iqtisadiyyatın fəaliyyət mexanizminin artıq əvvəlki kimi olmamasıdır [1, səh. 30]. Həqiqətən də kommunikasiya texnologiyalarındakı inkişaf nəticəsində, daha çox fiziki mal və xidmətlər üzərindən aparılan ənənəvi ticarətin şəkli, rəqəmsal mal və xidmətlər çəkili e-ticarətə çevrilməkdədir. Sərhədsiz olduğu qəbul edilən "bilik" ən əhəmiyyətli istehsal faktoru halına gəlməkdə və ənənəvi ödəniş vasitələrinə e-pul əlavə edilir. Beynəlxalq ticarət rejimində dəyişikliklər olur və bazarlar daha rəqabətə davamlı və qlobal hala gəlməkdə və şirkətlərin əsas məqsəd və təşkilatı strukturlarında əhəmiyyətli dəyişikliklər ortaya çıxır. Elm, texnologiya və innovasiya ikili proseslərin, makroiqtisadi səviyyədə qlobal rəqabət gücünün ictimai və iqtisadi rifaha necə bir mexanizmlə təsir etdiyini həll etməsi, bu sahədə ediləcək siyasət layihələrin səmərəliliyini və uğurunu artıracaqdır. Mikroiqtisadi səviyyədə firmaların rəqabət qabiliyyəti və qazanclarının artırılmasındakı əsas mexanizm elm-texnologiya, innovasiya sahəsində irəliləyişlərin firmalar üçün xərcləri salması, məhsuldarlığı artırması, yeni və rəqiblərə fərq yaradacaq məhsul müxtəlifliyini artırması sayəsində firmalar rəqabət üstünlüyü əldə edərək bazar paylarını yüksəldib gəlirlərini artırma bilirlər.

İnsan kapitalı innovasiyalı iqtisadiyyatın əsas amili kimi. İnsan kapitalına böyük miqyasda investisiya hər bir inkişaf etmiş ölkənin prioritet məsələlərindən biridir. Sivilizasiyaların və ölkələrin inkişafının tədqiqi göstərir ki, insan kapitalı, hər bir ölkənin uğuru, digərlərinin isə uğursuzluğunu müəyyənləyən əsas inkişaf amillərindən biridir. Elm və təhsil sahəsi innovasiyalı iqtisadiyyatın və ictimai cəmiyyətin davamlı inkişafını təmin edən əsas sahələrdən biridir. Hər bir dövlətin innovasiyalı iqtisadiyyatın inkişaf etdirilmə planının mərkəzində yenilik üçün yüksək potensiala malik olan təhsil müəssisələrinin yaradılmasıdır. Ali təhsil müəssisələrinin inkişafı və bu inkişafın insan kapitalına olan təsiri nəticəsində innovasiyalı iqtisadiyyatın formalaşmasında dövlətin rolunun əsas vasitələrindən biridir. Ali təhsil strukturunun optimallaşdırılması, ali təhsil sisteminin müasirləşdirilməsi prosesinin dinamikası innovasiyalı iqtisadiyyatın sürətli inkişafı üçün əlavə təkan verəcəkdir. Belə ki, universitetlər bazar iqtisadiyyatının subyektlərinə çevriləcəkdir. Müasir elmi-texniki sahələrin inkişafı, informasiya texnologiyalarının geniş vüsəti, ənənəvi texnologiyalar sahəsindəki innovasiyalar, yeni ticari münasibətlər, ictimai və korporativ məşğulluq sahəsində sürətlə dəyişən tələblər və yeni siyasi proseslərin miqyası inkişaf etməkdə olan ölkələri insan potensialının inkişafının əsaslarını yenidən düşünməyə vadar edir. İntellektual sərvətin qorunması və inkişafı birbaşa elmi tədqiqatlara bağlıdır. Odur ki, bütün sahələrdə elmi nailiyyətlərin əldə edilməsi məsələsi diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı XXI əsrə təhsil əsrə elan etmişdir. Yüksək intellektə malik insan kapitalının formalaşmasında, davamlı inkişafa zəmin yaradan güclü iqtisadiyyatın qurulmasında xüsusilə ali təhsilin rolu böyük əhəmiyyət kəsb edir. Müasir dövrdə hər bir ölkənin uğurlu gələcəyi həmin ölkədə təhsilin səviyyəsi ilə müəyyən olunur. Dünya təcrübəsi göstərir ki, təbii sərvətlərin bolluğu dövlətin inkişafının

əsas göstəricisi deyil, başlıcası, bu sərvətlərin cəmiyyətin hərəkətverici qüvvəsi olan insan kapitalına çevrilməsini təmin etməkdir. Bu, hal-hazırkı mərhələdə təhsil sisteminin ən zəruri vəzifəsidir. Yaponiya, ABŞ, Cənubi Koreya və digər 65 inkişaf etmiş ölkələr malik olduqları maddi resurslardan daha çox təhsil sisteminin yetişdirdiyi insan kapitalından böyük gəlirlər əldə etmişlər. Həmin bu ölkələrdə inkişafa təsir göstərən amillər içərisində təhsilin çəkisi əhəmiyyətli dərəcədə yüksək olub təxminən 70 faiz təşkil edir. İnformasiya cəmiyyətinin formalaşmasında əsas kapital bilik, informasiya və bu informasiyanın daşıyıcısı olan insan kapitalıdır. Bu da öz növbəsində innovasiyanın inkişafı üçün insanlardan peşəkarlıq səviyyəsinin fasiləsiz yüksəldilməsini tələb edir. İqtisadiyyatda insan kapitalı insana yönələn investisiyanın həcmi ilə ölçülür. Dünya Bankının məlumatına əsasən iqtisadi artımın 16 faizi fiziki kapital, 20 faizi təbii ehtiyatlar, 64 faizi isə insan kapitalı hesabına əldə olunub. İnsan kapitalına yönələn xərclərin artması nəticədə həmin ölkənin gələcəkdə daha da inkişaf etməsinə səbəb olur. İnnovativ iqtisadiyyatda güclü maliyyələşdirməyə imkan verən iqtisadi resursların olması ilə bərabər, bu sistemi idarə edən intellektual və texnoloji potensiala da böyük ehtiyac var. İnnovasiya şəbəkəsinin iştirakçılarının sayının daim artması, bura yeni sosial qrupların cəlb edilməsi, innovasiya inkişafına istiqamətlənən institusional sistemin yaradılması bu sahədə əsas faktorlardandır. Qlobal dünyada ən yeni texnologiyaları mənimsəyən, insanın hərtərəfli inkişafına sərmayə qoyan millətlər rəqabətə daha davamlı olacaqlar. Millətin modernləşməsi, onun rəqabət potensialının artırılması zamanın qarşısızalmaz tələbidir. Müasir dövrdə inkişaf etmiş və etməkdə olan ölkələrin davamlı iqtisadi yüksəlişinin təmin edilməsi ilk növbədə həmin ölkədə elmin müasir tələblərə uyğun inkişaf etdirilməsini tələb edir. Bu ona əsaslanır ki, iqtisadi sferada innovasiyalara əsaslanan inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsi, insan kapitalının formalaşması, intellektual potensialdan səmərəli istifadə edilməsi, elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri, rəqabətə davamlı məhsul istehsalı, həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi və s. bu kimi bir sıra aktual problemlərin həlli məhz elmin və elmi biliklərin inkişaf səviyyəsindən asılıdır. İnkişaf etmiş ölkələrdə milli sərvətin əsas hissəsini insan kapitalının təşkil etməsi də elmin inkişafının, başqa sözlə informasiya və biliklər iqtisadiyyatının təzahürüdür. Bilik iqtisadiyyatı olaraq qəbul edilən XXI əsrdə inkişaf etmiş ölkələrdə milli sərvətin əsas hissəsini insan kapitalı təşkil edir. Elmin inkişafı bilik iqtisadiyyatının təzahürüdür. Ölkəmizdə də reallaşan «qara qızılı insan kapitalına çevirmək» siyasəti dünyanın müasir inkişaf meyillərinə uyğundur, çünki, bu gün hər hansı ölkənin zənginliyi onun insanların təhsil səviyyəsi ilə ölçülür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin də qeyd etdiyi kimi: İnsan kapitalı inkişaf etmiş ölkələrin indiki durumunu müəyyən edən amildir. Həmin ölkələr təbii resurslar hesabına yox, intellektual potensiala, yeni texnologiyaların icad olması, tətbiqinə görə inkişaf edirlər. Biz də bu yolu seçməliyik. İnsan kapitalı uğrunda rəqabət dərəcəsi xarakter alıb və insan ən zəngin kapital kimi dünya innovasiya inkişafının əsas fundamentini təşkil edir. Yüksək ixtisaslı personalın çevikliyinin artması, biliyin paylaşması prosesi hazırda genişmiqyaslı bir dünya planı kimi sürətli temp alıb. Keyfiyyətli insan kapitalı uğrunda aparılan rəqabət dünya innovasiya inkişafının əsas xüsusiyyətidir və yüksək ixtisaslı personalın çevikliyinin artması, biliyin paylaşması prosesini təmin edir. Prezidenti İlham Əliyevin də dəfələrlə bəyan etdiyi kimi, cəmiyyət həyatındaki fundamental dəyişikliklər milli təhsil konsepsiyasının müasirləşdirilməsini, inkişaf etmiş dövlətlərin mütərəqqi maarifçilik ənənələrinin, müasir informasiya və innovasiya texnologiyalarının mənimsənilməsini, mənəvi intellektual yüksəlişə xidmət edən siyasətin həyata keçirilməsini aktual məsələ kimi gündəmdə tutaraq həyata keçirilməsi üçün ciddi addımların atılması vacibdir. İnsan kapitalı – innovasiya iqtisadiyyatının qərarlaşmasının və inkişafının başlıca amili, onun inkişafının sonrakı mərhələsi kimi biliklərin iqtisadiyyatıdır[8].

Nəticə

Aparılan araşdırmalar nəticəsində müəssisələrdə innovasiya fəaliyyətinin aparılması praktikası göstərir ki, yenilikçi müəssisələr fəaliyyətin ilk dövrlərində bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan daxili və xarici maneələrlə qarşılaşırlar. Əsas daxili maneələrə yeniliyin yaradılması və texnoloji mə-

nimsənilməsi üçün elmi və texniki məhdudiyətləri, ciddi maliyyə çatışmazlığını aid etmək olar. Xarici maneələrə isə bazarın yeniliklərə qarşı psixoloji və iqtisadi faktorlarla izah olunan müqavimətini, mövcud rəqiblərin maliyyə və satış şəbəkəsi ilə təmin olunmuş güclü əks reaksiyasını, müəlliflik hüquqlarının qorunmasında mövcud çətinlikləri aid etmək olar. Belə şəraitdə yenilikçi müəssisələrin dövlət tərəfindən dəstəklənməsi milli iqtisadiyyatın innovativ inkişaf yoluna keçməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Aparılmaqda olan vergi islahatları vergi sisteminə milli iqtisadiyyatın innovativ inkişafının təmin edilməsi istiqamətində daha mürəkkəb vəzifələri yüksək keyfiyyətlə icra etmək üçün geniş imkanlar yaratmaqdadır. Yüksək texnologiyalar parklarında fəaliyyətə tətbiq olunan çox ciddi vergi güzəştlərinin və digər tənzimlənmə tədbirlərinin yaxın gələcəkdə verəcəyi nəticələr dövlətin bu istiqamətdə apardığı tənzimlənmə tədbirlərinin nə dərəcədə səmərəli olduğunu göstərəcəkdir. Digər bir məsələ isə elmtutumlu texnologiyalardan istifadə edilməsi iqtisadi inkişafın yeni bir istiqamətinin-İnnovasiya yönümlü iqtisadi inkişafın yaranmasına səbəb olur. İnnovasiya yönümlü iqtisadi inkişaf modeli öz yüksək səmərəliliyini dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin təmsalında sübuta yetirdi.

ƏDƏBİYYAT

1. Qasımov F.H., Nəcəfov Z.M. İnnovasiyalar: yaranması, yayılması və inkişaf perspektivləri. Bakı: Elm, 2009, 416 s.
2. Əliyev T.N., Babayev L.B. Regional innovasiya sisteminin təşkili və idarə edilməsi. Bakı, “Elm və təhsil”, 2013, -272s.
3. Vəliyev D.Ə. Azərbaycanın qlobal iqtisadiyyata inteqrasiyası. Bakı, “Adiloğlu” nəşriyyatı, 2008, 426 s. 47.
4. Quliyev T.Ə. Menecmentin (idarəetmənin) əsasları. Bakı, “Nağıl evi”, 2001. - 520 s.
5. Əzizova G.A. Dövlətin investisiya və innovasiya siyasəti. Bakı, “İqtisad Universiteti” Nəşriyyatı, 2012, səh 245.
6. A.H. Tağıyev. İnnovasiya layihələrinin menecmenti. Bakı, 2013.
7. Əhmədov İ. B. İnnovativ cəmiyyət və təhsil. Ölkə iqtisadiyyatının inkişafında elmi-tədqiqat informasiya sisteminin rolu. II Beynəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları. ETİ- 50. Bakı, 2008, səh. 359-365.

İnternet resursları

8. <https://president.az/az/articles/view/11312/print>
9. <https://www.digital.gov.az/digitalazerbaijan/az/blog/36/dayaniqli-inkisaf-meqsedlerine-nail-olmaq-ucun-innovativ-hellerin-tetbiq>
10. <http://www.e-qanun.az/framework/22639>
11. <http://www.geostrategiya.az/news.php?id=103>

Тахир Вахид оглы Керимли
Азербайджанский Университет Кооперации
докторант
Электронная почта: tahir_kerimli@mail.ru

Инновационная политика в обеспечении устойчивого развития национальной экономики

Резюме

Цель исследования: инновационное развитие устойчивой экономики в современное время, особенно в условиях нарастания негативного влияния пандемии COVID-19, а также в пост пандемический период, является одним из актуальных вопросов. Таким образом, в связи с совершенствованием инновационного развития устойчивой экономики должны быть приняты меры по созданию соответствующих условий и формированию ее эффективного обеспечения.

Методология исследования: При подготовке статьи использовалась группа методов, широко используемых в экономике. В первую очередь предпочтение отдавалось методу анализа и обобщения. Кроме того, в статье используются экспертный, дисперсионный, статистический, группировка данных эквивалентных отношений, факторный методы.

Значимость исследования: Выдвинутые в статье предложения и результаты могут быть использованы для дальнейшего развития инновационной экономики в Азербайджане, расширения сферы применения новых инноваций, оптимального размещения объектов инновационной инфраструктуры, обеспечивающих целостность инновационной системы.

Результаты исследования: Эффективность инновационной деятельности требует взаимодополняемости отдельных инновационно-ориентированных мероприятий, инновационной политики, разработанной на макро- и микроуровнях, и различных программ инновационного развития.

Оригинальность и научная новизна исследования: состоит в установлении и обосновании современных решений макроэкономических проблем, связанных с переходом к инновационному развитию. Определены методы и критерии управления макроэкономическими факторами инновационного развития, сущность, содержание и структура инновационного потенциала.

Ключевые слова: инновационное развитие, инновации, субъекты координации, применение инноваций, инновационная политика, пандемия COVID-19.

Tahir Vahid Karimli

doctoral student Azerbaijan Cooperation University

E-mail: tahir_kerimli@mail.ru

Innovation policy in ensuring sustainable development of the national economy

Summary

The aim of the study: innovative development of a sustainable economy in modern times, especially in the context of the growing negative impact of the COVID-19 pandemic, as well as in the post-pandemic period, is one of the important issues. Thus, in connection with the improvement of innovative development of a sustainable economy, measures should be taken to create appropriate conditions and form its effective provision.

Research methodology: A group of methods widely used in economics were used in the preparation of the article. First of all, the method of analysis and generalization was preferred. In addition, the article uses expert, variance, statistical, grouping of equivalent relationship data, factor methods.

Significance of the research: The proposals and results put forward in the article can be used to further develop the innovation economy in Azerbaijan, expand the scope of new innovations, the optimal location of innovation infrastructure facilities that ensure the integrity of the innovation system.

Results of the research: The effectiveness of innovation activities requires the complementarity of individual innovation-oriented measures, innovation policies developed at the macro and micro levels, and various innovation development programs.

Originality and scientific novelty of the research: consists of the establishment and substantiation of modern solutions to macroeconomic problems related to the transition to innovative development. Methods and criteria for managing the macroeconomic factors of innovative development, the essence, content and structure of innovative potential have been determined.

Key words: innovative development, innovation, coordination subjects, application of innovations, innovation policy, COVID-19 pandemic.